

فرآیند مهارت بالینی

مقدمه:

فراهم کردن زمینه آموزش و توانمند سازی و ارتقاء مهارت بالینی در ماماهاى بلوک زایمان، دانشجویان مامایی، متخصصین زنان و رزیدنتهای زنان که ارائه دهندگان خدمت در این زمینه هستند از جمله ضروریات مدیریت زایمان طبیعی و زایمانهای سخت جهت نجات جان مادر و نوزاد در شرایط اورژانس زندگیشان می باشد. با توجه به محدودیتهای یادگیری بر بالین بیمار و مورد توجه قرار گرفتن حقوق بیماران مرکز یادگیری مهارتهای بالینی (CSLC) در پاسخ به تغییرات ایجاد شده در نحوه آموزش، فرصتی را فراهم می آورد تا دانشجویان پزشکی و مامایی با استفاده از انواع وسایل کمک آموزشی، مدلها و مانکن ها بتوانند مهارتهای بالینی و ارتباطی خود را در محیطی آرام و کنترل شده افزایش دهند.

محورهای برنامه ترویج زایمان طبیعی در برنامه طرح تحول سلامت شامل: ۱. ارائه خدمات زایمان طبیعی در مراکز دولتی به صورت رایگان ۲. توانمند سازی مادران باردار ۳. توانمند سازی ارائه دهندگان خدمات زایمانی ۴. بهینه سازی و توسعه بلوک های زایمانی مراکز دولتی ۵. فراهم سازی امکان ارائه روش های کاهش درد زایمان طبیعی ۶. ارتقاء کیفیت خدمات زایمانی ۷. فرهنگ سازی در زمینه زایمان طبیعی می باشد.

مقدمات برنامه مهارت بالینی زایمان بی درد در راستای بندهای ۳ و ۶ برنامه ترویج زایمان طبیعی سال ۹۶ توسط اداره مامایی وزارت متبوع با همکاری دانشگاههای ایران، تهران، اصفهان، شهید بهشتی، شیراز و مشهد طراحی گردید. این برنامه با هدف تربیت مدرسین دانشگاهی و تشکیل هسته آموزشی در این زمینه توسط متخصصین زنان و اعضای هیئت علمی مامایی، همچنین راه اندازی مراکز بالینی دانشگاهی توسط مدرسین در نظر گرفته شده است.

اهداف:

هدف کلی:

ارائه خدمت زایمان بیدرد

هدف اختصاصی:

- ارتقای دانش ارایه دهندگان خدمات زایمان بیدرد
- ارتقای مهارت بالینی ارایه دهندگان خدمات زایمان بیدرد
- کاهش عوارض مادری و نوزادی ناشی از سزارین

نحوه اجرای فرآیند:

شیوه کلی اجرا به صورت (training of trainers) یا آموزش مربیان می باشد.

مرحله اول (وزارت بهداشت):

- مشخص شدن دانشگاه فوکال پوینت اصفهان در زمینه مجری برنامه زایمان بی درد
- دوره آموزشی مدرسین کشوری زایمان بی درد
- اجرای برنامه در دانشگاههای قطب مشخص شده
- آزمون و نمره دهی
- صدور گواهی جهت مدعوین توسط دانشگاههای قطب به عنوان مدرسین دانشگاهی

مرحله دوم (دانشگاههای علوم پزشکی):

- برگزاری دوره توسط متخصص بیهوشی و متخصصین زنان و زایمان بعنوان هسته آموزشی دانشگاهی برای سایر متخصصین بیهوشی متخصص زنان و ماماها و دانشجویان اعم از دولتی و غیر دولتی
- برگزاری آزمون تئوری و عملی و صدور گواهی
- ارائه گزارش عملکرد هسته آموزشی به کمیته دانشگاهی ترویج زایمان طبیعی و بررسی عملکرد شرکت کنندگان و مدرسین توسط مدیر گروه بیهوشی زنان و مامایی دانشگاه و مسئول امور مامایی معاونت درمان و ارائه گزارش به اداره مامایی وزارت متبوع

نحوه برگزاری دوره و آزمون:

- برگزاری دوره با دریافت مجوز برگزاری دوره آموزشی از منابع معتبر نظیر وزارت متبوع یا آموزش مداوم به مدت ۱۶ ساعت توسط دبیر علمی برنامه و حوزه معاونت درمان صورت می گیرد.
- لازم به ذکر است ۷۰ درصد دوره آموزش عملی و ۳۰ درصد تئوری می باشد.
- بدیهی است بارم بندی و وزن دهی سوالات مهم و کاربردی بیشترین بارم را خواهند داشت .
- کل امتیاز از ۱۰۰ نمره با احتساب ۷۰ نمره عملی و ۳۰ نمره تئوری می باشد.
- برگزاری آزمون و ارزشیابی بصورت تئوری سوالات تشریحی و عملی به صورت آزمون آسکی صورت می گیرد. آزمون مهارتی و عملی با چک لیست های تعیین شده جهت تعیین سطح مهارت (عملی – ارتباطی) افراد انجام می شود.
- نمره قبولی ۲۰ از ۳۰ در آزمون تئوری و ۵۰ از ۷۰ در آزمون عملی می باشد.
- آزمون تئوری از مواد آموزشی ارائه شده صورت می پذیرد.
-

تبصره ۱: چنانچه افرادی نمره حد نصاب را در آزمون دریافت ننمایند . باید مجددا در آزمون حضور یابند و تا دریافت نمره قبولی گواهی دوره صادر نخواهد شد.

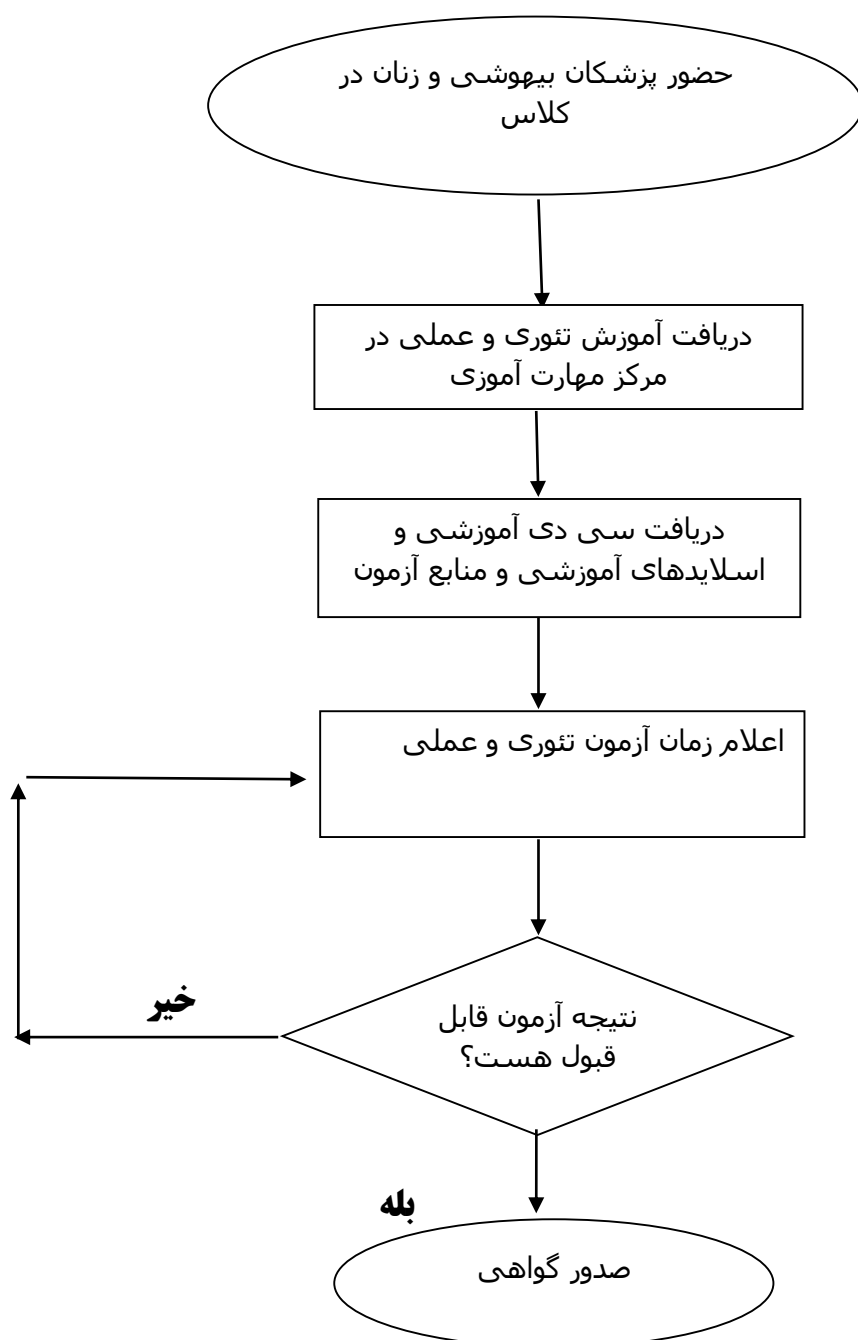
تبصره ۲: اعلام نتایج و صدور گواهی توسط معاونت درمان هر دانشگاه انجام می شود.

شرایط اساتید و آموزش دهندگان:

۱. دارای مدرک دکترا و متخصص زنان و بیهوشی

۲. داشتن توانایی علمی و عملی در زمینه آموزش مهارت‌ها و توانایی انتقال مطالب به نحو احسن و ارزشیابی شرکت کنندگان در دوره
۳. داشتن حداقل ۵ سال سابقه خدمت
۴. ترجیحاً عضو هیئت علمی زنان و هیئت علمی بیهوشی
۵. موفقیت در آزمون علمی و عملی و دریافت گواهی از وزارت بهداشت
۶. ارزشیابی و نظر سنجی در پایان دوره ها توسط فراگیران و ستاد معاونت درمان

نمودار فرآیند:

انتظارات اخلاقی از فراگیران:

- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در کار تیمی مشارکت داشته باشند.

ارزشیابی و نظارت بر روند فرآیند:

اثر بخشی آموزشها پس از گذراندن دوره از افراد شرکت کننده با مشاهده عملکرد بالینی یا بوسیله چک لیست تهیه شده توسط اساتید و همکاران معاونت درمان دانشگاه ارزیابی می شود.

دستورالعمل

۱. از تاریخ ابلاغ این بسته رعایت کلیه مندرجات آن لازم الاجرا می باشد.
۲. تشکیل کمیته دانشگاهی ترویج زایمان طبیعی با حضور متخصص زنان و نماینده معاونت آموزشی دانشگاه جهت تشکیل هسته آموزشی مهارت آموزی بالینی.
۳. لازم به ذکر است توسط منتخبین متخصص زنان و بیهوشی و مامایی که دوره مربوطه را گذرانده و نمره قبولی و گواهی را پس از ارزیابی های لازم توسط اساتید کشوری وزارت بهداشت دریافت کرده اند، برنامه ریزی و هماهنگی اجرای دوره در سطح دانشگاه و مراکز بهداشتی درمانی صورت گیرد.
۴. برگزاری ادواری کارگاههای مهارت آموزی بالینی زایمان بیدرد برای کلیه ارائه دهندگان سطوح خدمت زایمان طبیعی شامل: متخصصین زنان زایمان، متخصصین بیهوشی ، ماماها، رزیدنتهای زنان، مربیان و دانشجویان مامایی توسط هسته آموزشی تشکیل شده لازم الاجرا می باشد.
۵. جهت هسته آموزشی ابلاغ توسط معاونت محترم درمان دانشگاه صادر گردد.
۶. مراکز مهارت بالینی زایمان بیدرد می تواند در دانشکده پزشکی، مامایی یا مراکز درمانی که تجهیزات و سهولت و دسترسی کافی برای آموزش بالینی دارد راه اندازی گردد.

طرح درس

۴ ۳ ۳	نام درس	نظري (دقیقه)	عملي (ساعت)
۱	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	۹۰	۳۰
۲	فیزیولوژی جفت، گردش خون جفتی جنینی و مانیتورینگ	۹۰	۶۰
۳	مروری بر مراحل زایمان و مسیرهای درد	۶۰	۶۰
۴	زایمان بدون درد و آنالژزی سیستمیک	۶۰	۹۰
۵	زایمان بدون درد به روش نورو آگزپال و داروهای مرتبط	۶۰	۹۰
۶	اداره بیهوشی در سزارین اورژانسی	۶۰	۹۰
۷	راهنمای کشوری زایمان بیدرد	۹۰	۳۰
جمع		۵۱۰	۴۵۰

تجهیزات مورد نیاز:

ماکت مادر یا زایمان - تجهیزات دارویی و بیحسی